

NA PRAVOU MÍRU:

Článek „Asistent pedagoga: Často je zaměňován s osobním asistentem dítěte. Jaká je jeho funkce ve vyučování?“

PODÍVEJTE SE S NÁMI, V ČEM JE ČLÁNEK NEPŘESNÝ, ZAVÁDĚJÍCÍ, NEBO INFORMAČNĚ ZASTARALÝ:

1. Dochází k záměně mezi osobním asistentem (OA) a AP a k omylu, že je AP pro učitele

Osobní asistent je sociální služba, kterou hradí rodiče dítěte z příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.), proto OA používá jen to dítě, které má od rodičů tuto službu zaplacenou bez ohledu na to, jestli je právě ve škole nebo mimo školu. OA není zaměstnancem školy, není pedagogický pracovník a neúčastní se vzdělávání dítěte, protože jako OA má jiné kvalifikační požadavky. Pokud je ve škole s dítětem, je to dohoda mezi školou a rodiči.

AP je především podpůrné opatření ve 3., 4. a 5. stupni. Jen ve 3. stupni jde o AP sdíleného, kdy může AP pracovat až se 4 dětmi najednou, ve 4. a 5. stupni jde o AP „individuálního“ a AP tak má pracovat ve třídě (zatím) pouze s tím dítětem, kterému byl jako podpůrné opatření přiznán. Odpovídá to novému pojetí podpůrných opatření jako právního nároku konkrétního dítěte, ne stavu před 1.9.2016, kdy byl AP přidělen do třídy. I AP ve 3. a hlavně pak ve 4. a 5. stupni pracuje s dítětem ve třídě v souladu se třídou, nemůže však být využíván cíleně a systémově pro práci s jinými dětmi, kterým nebylo toto podpůrné opatření přiznáno.

AP není ani asistent učitele, jde o nepochopení podstaty podpůrného opatření, které potřebuje dítě v důsledku svých individuálních vzdělávacích potřeb, nikoliv učitel. Označení „pedagoga“ v názvu znamená profesní oblast, v níž tento asistent jako pedagogický pracovník působí, aby byl dobře odlišitelný od jiných asistentů.

2. Zvýšený počet AP ve školách

Zvýšený počet AP ve školách není proto, že by se zvýšil počet dětí, které AP potřebují, ale proto, že dětem je přiznávají školská poradenská zařízení (ŠPZ) – tedy pedagogicko psychologické poradny (PPP) a speciálně pedagogická centra (SPC), které o tom od září 2016 rozhodují, AP podle jejich potřeb, ne podle toho, jaké má dítě zdravotní handicap, nebo dokonce podle toho, kolik mají jednotlivé kraje na AP finančních prostředků. Formálně jde o nárůst celkových pracovních úvazků, ne počet osob.

3. Jako důvod zvýšeného počtu je uveden zvýšený počet integrovaných dětí se zdravotním postižením a se zdravotním a sociálním znevýhodněním

Důvodem přiznání AP od 1.9.2016 je **potřeba dítěte naplnit vzdělávací potenciál**, ne ~~zdravotní a sociální handicap~~!!! (viz § 16 odst. 1 školského zákona!) Zvýšený počet pracovních úvazků AP, resp. i počet osob, které jako AP pracují pak jen znamená, že systém před 1.9.2016 toto nebyl schopen dostatečně zajistit.

4. O přiznání AP nerozhodují krajské úřady, ale školská poradenská zařízení (PPP/SPC)

O AP jako podpůrném opatření rozhodují od 1.9.2016 školská poradenská zařízení tím, že uvedou AP jako podporu do „Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole“ – jde tedy vlastně o rozhodnutí.

Toto zasílají škole, škola zapíše kódy podpůrných opatření do evidence (R 44-99), který elektronicky odešle na MŠMT. Kódy obsahují cenu podpůrného opatření, proto školy předem vědí, kolik od státu dostanou. MŠMT toto jednou měsíčně „spočítá“ a pro konkrétní školu zašle krajskému úřadu finanční prostředky. Ty potom krajské úřady zasílají školám.

Model, že ředitel školy žádá krajský úřad, a ten rozhoduje, již od 1.9.2016 neplatí !!!

5. Financování AP už neprobíhá od 1.9.2016 z finančních prostředků krajských úřadů

Protože je od 1.9.2016 AP nárokem dítěte, o kterém rozhoduje PPP nebo SPC, pak je AP jako právní nárok financován přímo ze státního rozpočtu, ne krajskými úřady. Ty nově finanční prostředky pouze distribuují školám.

Neplatí ani model, že PPP/SPC přiznávají dětem AP podle „diagnózy“, podle ročníku, stupně, nebo druhu školy. PPP/SPC mají rozhodovat podle potřeby konkrétního dítěte.

Asistent pedagoga: Často je zaměňován s osobním asistentem dítěte. Jaká je jeho funkce ve vyučování?

redakce

„Dcera od kamarádky má asistenta již 3. rokem. Dva roky ve školce, to ho měla na 3x týdně 3 hodiny) a teď v 1.třídě na 4 hodiny denně. Má lehkou formu autismu a lehkou mentální retardaci. Na příští rok žádají zase. Začala chodit do normální školky a následně školy a již na začátku se jim podařilo najít studentku VŠ, která to dělá celou dobu. Pro školku i školu to byla první zkušenost s asistentem pedagoga a zatím jim to klapě. Určitě záleží i na přístupu školského zařízení.”

V současné době se stále častěji setkáváme s pojmem asistent pedagoga. Možná se s ním i vy setkáváte ve školce nebo škole, kam chodí vaše dítě. Víte, proč je takový asistent ve třídě a co je jeho náplň práce? **Co znamená jeho přítomnost ve třídě pro vaše zdravé dítě?**

Asistent pedagoga je pedagogický pracovník, který může provádět přímou pedagogickou činnost nebo pomocné výchovné práce. Podle toho je také dáno, jaké vzdělání musí asistent mít. Pro přímou pedagogickou práci s dětmi musí mít vzdělání ukončené maturitou a k tomu pedagogické vzdělání (SŠ, VOŠ, nebo VŠ pedagogického směru nebo kurz asistenta pedagoga). Pro pomocné výchovné práce stačí vzdělání ukončené výučním listem, nebo ukončené základní vzdělání a k tomu kurz asistenta pedagoga.

Asistent pedagoga není osobní asistent dítěte

Často se tyto dva pojmy zaměňují a v praxi dochází i k tomu, že se míchá dohromady jejich náplň práce. **Osobní asistent je určen konkrétnímu dítěti a platí ho rodiče dítěte. Většinou pomáhá dítěti se sebeobsluhou, doprovází ho třeba ze školy a tráví s ním čas odpoledne, než se dítěti budou moct věnovat rodiče.**

Asistent pedagoga je zaměstnanec dané školy a nepracuje pouze s jedním konkrétním dítětem, ale se skupinou dětí, případně s celým kolektivem třídy. Neplatí ho rodiče, na jeho plat se získává dotace z konkrétního kraje.

„Jsem učitelka a měla jsem třídu, kde bylo více dětí s nějakou diagnózou (hyperaktivita, autismus atd.) Chtěla jsem s učitelstvím seknout nadobro. Byla jsem ze všeho věčně vyšťavená a otrávená. Místo učení se řešily prohřešky, děti, které věčně nedávaly pozor, vyrušovaly, podrývaly autoritu a podobně. Takže za mě má asistent pedagoga určitě opodstatnění.”

V současné době počet asistentů pedagoga výrazně roste, je to dáno tím, že se do běžných škol **integrují děti s postižením nebo zdravotním či sociálním znevýhodněním.** Asistenty pedagoga najdete ve školkách, základních školách, ale i středních školách a

jsou vždy zaměstnanci příslušné školy. Bez jejich pomoci by nebylo možné ve třídě, kde je často více takto integrovaných dětí, fungovat a optimálně děti vzdělávat.

Asistent pedagoga není osobní asistent. To znamená, že není ve třídě pouze pro jedno konkrétní dítě, případně skupinu dětí. Asistent pedagoga, jak už z názvu vyplývá, má asistovat učiteli v širším spektru jeho činností. Jeho náplní práce je zejména:

- spolupráce s učitelem na přímé výchovné a vzdělávací činnosti nejen u žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, pracuje tedy s celým kolektivem, i se zdravými dětmi
- pomáhá při komunikaci mezi žáky a učitelem a také učitelem a rodiči dětí
- individuálně i skupinově podporuje žáky při přípravě na výuku
- dětem se zdravotním postižením pomáhá se sebeobsluhou

Jak to vypadá v praxi

Základní model spolupráce asistenta pedagoga a učitele by měl vypadat takto: jestliže učitel potřebuje, aby se asistent věnoval konkrétnímu žákovi, protože zaostává ve výuce, není mu něco jasné a podobně, tak se mu asistentka věnuje, zatímco učitel se věnuje celé třídě. Pokud se takovému žákovi věnuje sám učitel, tak se asistent věnuje celé třídě podle pokynů učitele. Bohužel ne vždy a všude to takhle probíhá.

Asistent pedagoga si také může brát děti do jiné učebny, aby s nimi mohl probírat odlišné učivo, než se učí ostatní děti ve třídě. Také často doučuje děti po vyučování, nebo i o prázdninách. Pomáhá učiteli s pomocnými činnostmi, například kontroluje domácí úlohy, rozdává papíry, vybírá sešity apod. Tím dává učiteli více prostoru pro práci se třídou nebo integrovanými dětmi.

Školy si asistenty chválí zejména proto, že dokáží velmi dobře komunikovat s rodiči dětí. Často je to tak, že k asistentovi mají rodiče větší důvěru a lépe se pak řeší případné problémy. Často si ho velmi oblíbí i samotné děti ve třídě a díky tomu se mu snáze buduje "zdravé prostředí" v kolektivu.

Jak je možné získat asistenta pedagoga

„Dítě musí být včas zapsáno ve škole (dostavit se k řádnému zápisu) a co nejdříve doložit zprávu z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, že má nárok na asistenta pedagoga. Zbytek už je na škole. Ředitel o asistenta pro dítě požádá a pak se jen čeká na vyjádření kraje. Každý kraj má jinou sumu peněz na přerozdělení mezi asistenty. Až jim dojdou všechny žádosti a podle diagnóz a dalších parametrů, které nemůžete ovlivnit (více integrovaných dětí ve třídě/ škole apod.), danou sumu rozdělí. Na některé děti se, bohužel, nedostane. Pokud se na dané dítě dostane, ředitel si vybírá svého zaměstnance- asistenta pedagoga. Pokud chcete někoho doporučit, můžete, ale rozhodnutí o přijetí je na řediteli. Asistent je přidělen jen na výuku žáka, na kterého je napsán- v případě prvňáčka je to 20 hodin týdně.“

Bohužel je dost dětí, které by asistenta ve škole potřebovaly, a není tolik peněz, které by pokryly jejich platy. Takže se asistenti dostávají spíše k těm těžším případům. Ale najdou se i výjimky.

„Moje máma dělá asistenta pedagoga a můžu potvrdit, že asistenta dostane jedno až dvě děti z cca 15 ve třídě (a to se jedná o speciální základní školu). Navíc případy typu

autismus s uklidňujícími léky nebo hyperaktivita asistenta nedostanou, to by musely být plonkové peníze.”

V dnešní době, kdy je trendem integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných škol, je pozice asistenta pedagoga rozhodně opodstatněná. Učitel má už tak dost práce s mnohdy třiceti dětmi ve třídě, natož když tam má jednoho nebo i několik dětí s postižením (dítě s autismem nebo například poruchami v chování). Bohužel ne vždy se jej podaří získat, což je škoda, protože asistent dokáže učiteli výrazně usnadnit práci a zefektivnit práci se třídou.

Zdroj:

<http://www.asistentpedagoga.cz>